

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 66

Vydána dne 27. prosince 1962

Cena 60 hal.

OBSAH:

121. Zákon o hospodářské arbitráži

121

ZÁKON

ze dne 19. prosince 1962

o hospodářské arbitráži

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Pro plnění úkolů státního plánu rozvoje národního hospodářství a maximální uspokojování jeho potřeb má rozhodující význam uvědomělá soudružská spolupráce socialistických organizací, uskutečňovaná na základě stálého rozšiřování účasti pracujících na řízení hospodářství.

K upevňování této spolupráce a k důslednému uplatňování celospolečenských zájmů na úseku dodavatelsko-odběratelských vztahů přispívá i hospodářská arbitráž.

Část první

Úvodní ustanovení

§ 1

Hospodářská arbitráž plní při organizaci, úpravě a kontrole dodavatelsko-odběratelských a majetkových vztahů (dále jen „hospodářských vztahů“) mezi socialistickými organizacemi tyto hlavní úkoly

- projednává a rozhoduje hospodářské spory mezi socialistickými organizacemi (§ 2),
- výchovnou činností pomáhá v rámci své působnosti organizovat a rozvíjet vztahy spolupráce a vzájemné pomoci mezi socialistickými organizacemi a aktivně působí na tyto organizace tak, aby se zlepšovala jejich činnost, zvyšovala odpovědnost za řádné a včasné uzavírání i plnění hospodářských smluv v souladu

s plánovanými úkoly a aby byl upevňován chod rasčet,

- upozorňuje příslušné orgány na závady v činnosti socialistických organizací, popřípadě navrhuje opatření k odstranění těchto závad,
- shromažďuje a zevšeobecňuje poznatky ze své činnosti a soustavně zkouma příčiny závad.

§ 2

(¹) Hospodářské spory mezi socialistickými organizacemi, které hospodářská arbitráž projednává a rozhoduje, jsou zejména

- spory o uzavření, změnu nebo zrušení hospodářských smluv podle předpisů o hospodářských smlouvách nebo o obdobných opatřeních, jimiž se zabezpečuje plnění úkolů státního plánu rozvoje národního hospodářství (předsmělní spory),
- spory majetkové,
- spory o základní podmínky dodávky a
- spory cenové, v rozsahu stanoveném cenovými předpisy.

(²) Hospodářská arbitráž nerozhoduje

- spory z přepravních smluv, které jsou v souvislosti s dovozem nebo vývozem zboží, nebo které se týkají tranzitní dopravy,
- spory o náhradu škody ze smluv o provádění kontroly zboží mezi podniky zahraničního obchodu a

c) spory mezi odborovým orgánem a organizací o náhradu škody, vzniklé nesprávným postupem při provádění nemocenského pojištění.

Tyto spory rozhodují soudy.

(³) Hospodářská arbitráž nerozhoduje dále spory, k jejichž rozhodování je podle zvláštních předpisů příslušný jiný orgán.

§ 3

Vysloví-li hospodářská arbitráž, že spor nepatří do její pravomoci, je tím soud, popřípadě jiný orgán vázán, a to i když jde o spor, který byl hospodářské arbitráži postoupen.

§ 4

Při své činnosti se hospodářská arbitráž řídí právními předpisy a zásadami hospodářské politiky Československé socialistické republiky. Prosazuje celostátní hospodářské zájmy proti úzkým místním, podnikovým, popřípadě resortním zájmům. Dbá o upevnování státní, především plánovací, smluvní a finanční kázně, zejména o zajišťování a plnění úkolů stanovených státním plánem rozvoje národního hospodářství. Zjistí-li hospodářská arbitráž při projednávání hospodářských sporů, že opatření prováděná socialistickými organizacemi nebo orgány, týkající se hospodářských vztahů mezi socialistickými organizacemi, jsou v rozporu s právními předpisy nebo zásadami hospodářské politiky Československé socialistické republiky, zejména s usneseními strany a vlády nebo s úkoly státního plánu rozvoje národního hospodářství, je povinna na takový rozpor ihned tyto orgány nebo organizace, popřípadě jejich nadřízené orgány upozornit a požadovat nápravu (§ 45).

Část druhá

Organizace hospodářské arbitráže

Oddíl první

Organizace arbitrážních orgánů

§ 5

Orgány hospodářské arbitráže jsou státní, resortní a družstevní arbitráž.

Státní arbitráž

§ 6

(¹) Orgány státní arbitráže jsou

- a) Státní arbitráž Československé socialistické republiky v Praze: její součástí je vojenská složka v Praze a oblastní oddělení v Bratislavě, jejichž vedoucí jsou současně náměstky hlavního arbitra Československé socialistické republiky;
- b) krajské státní arbitráže v sídlech krajů; působnost krajské státní arbitráže pro území hlavního města Prahy vykonává státní arbitráž pro hlavní město Prahu.

(²) Vláda může krajskou státní arbitráž zrušit a stanovit, která státní arbitráž bude vykonávat její působnost; může také zřídít na dobu potřeby zvláštní státní arbitráže a určit jejich působnost.

§ 7

(¹) Státní arbitráž se skládá z vedoucího, z potřebného počtu konzultantů, státních arbitrů a ostatních pracovníků, jejich pracovní a platové poměry se řídí předpisy o poměrech zaměstnanců státního aparátu.

(²) V čele Státní arbitráže Československé socialistické republiky je hlavní arbitř Československé socialistické republiky.

(³) Osobním úřadem vojáků a ostatních pracovníků činných u vojenské složky Státní arbitráže Československé socialistické republiky je ministerstvo národní obrany.

§ 8

Státní arbitráž Československé socialistické republiky

(¹) Státní arbitráž Československé socialistické republiky je ústředním orgánem státní správy, který zejména

- a) připravuje a předkládá vládě, popřípadě Slovenské národní radě, rozborů s návrhy na opatření,
- b) schvaluje základní podmínky dodávky,
- c) dbá o řádné a včasné smluvní zajišťování zvláště důležitých úkolů, stanovených vládou jmenovitě ústředním a jiným orgánům, národním výborům a ostatním socialistickým organizacím a pomáhá svou činností k jejich plnění,
- d) vydává obecné směrnice a instrukce pro činnost všech arbitrážních orgánů, svolává pravidelné porady a provádí průzkum a kontrolu jejich práce,
- e) k seznámení s opatřeními zásadního rázu svolává aktiv hospodářských pracovníků, provádí konzultace, instruktáže a školení a všestranně pečuje o další rozvoj, správné zaměření a zvyšování účinnosti systému hospodářských smluv a chozrasčotu.

(²) Státní arbitráž Československé socialistické republiky spolupracuje při plnění svých úkolů s ministerstvy, ústředními orgány a národními výbory a využívá praktických zkušeností a poznatků, které tyto orgány získaly při řízení svěřených úseků národního hospodářství.

§ 9

(¹) Hlavního arbitra Československé socialistické republiky jmenuje a odvolává vláda. Hlavní arbitř Československé socialistické republiky odpovídá vládě za řádnou činnost státní arbitráže a

podává jí zprávy o činnosti celé hospodářské arbitráže. Jmenuje a odvolává své náměstky, jakož i konzultanty, státní arbitry a ostatní pracovníky Státní arbitráže Československé socialistické republiky; jde-li o pracovníky vojenské složky, číuf tak v dohodě s ministrem národní obrany.

(2) Náměstka hlavního arbitra Československé socialistické republiky, který vede oblastní oddělení Státní arbitráže Československé socialistické republiky v Bratislavě, jmenuje a odvolává hlavní arbitry Československé socialistické republiky po dohodě s předsednictvem Slovenské národní rady.

§ 10

Pro řešení důležitých otázek organizace, úpravy a kontroly hospodářských vztahů mezi socialistickými organizacemi se zřizuje při Státní arbitráži Československé socialistické republiky Ekonomický poradní sbor. Hlavní arbitry Československé socialistické republiky v dohodě s příslušnými ministry, popřípadě vedoucími příslušných orgánů, jmenuje jeho členy z arbitrážních pracovníků, pracovníků hospodářských ministerstev, popřípadě ústředních hospodářských orgánů a z významných představitelů hospodářského života, vědy a techniky.

§ 11

Krajské státní arbitráže

(1) Krajské státní arbitráže jsou přímo podřízeny Státní arbitráži Československé socialistické republiky. Vedoucí krajských státních arbitráží a jejich ostatní pracovníky jmenuje a odvolává hlavní arbitry Československé socialistické republiky. Vedoucí řídí práci těchto státních arbitráží a odpovídají hlavnímu arbitrovi Československé socialistické republiky za jejich činnost. Osobním úřadem pracovníků krajských státních arbitráží je Státní arbitráž Československé socialistické republiky, která též zajišťuje jejich osobní a věcné potřeby.

(2) Krajské státní arbitráže úzce spolupracují s krajskými národními výbory a dbají při své činnosti na to, aby podniky podřízené národním výborům plánovaly úkoly řádně a včas smluvně zajišťovaly. Vedoucí krajských státních arbitráží podávají radě, popřípadě příslušným komisím krajského národního výboru zprávy o zkušenostech a poznatcích z činnosti krajské státní arbitráže a návrhy v hospodářských věcech; zúčastňují se také s poradním hlasem plenárního zasedání, schůzí rady, popřípadě i komisí krajského národního výboru, jsou-li projednávány závazné otázky hospodářských vztahů mezi socialistickými organizacemi.

§ 12

Resortní a družstevní arbitráž

(1) Ministři mohou v dohodě s hlavním arbitrem Československé socialistické republiky zřídit při hospodářských ministerstvech, popřípadě

ústředních orgánech, resortní arbitráž pro projednávání a rozhodování předsmíuvních sporů a sporů majetkových mezi socialistickými organizacemi, řízenými těmito ministerstvy, popřípadě ústředními orgány. Resortní arbitráž se skládá z vedoucího, resortních arbitrů a dalších potřebných pracovníků.

(2) Ústřední svazy družstev mohou v dohodě s hlavním arbitrem Československé socialistické republiky zřídit při těchto svazech družstevní arbitráž pro projednávání a rozhodování předsmíuvních sporů a sporů majetkových mezi podřízenými družstvy, družstevními svazy a podniky družstevních svazů. Družstevní arbitráž se skládá z vedoucího, z potřebného počtu arbitrů a ostatních pracovníků.

(3) Orgán, u něhož je resortní nebo družstevní arbitráž zřízena, zajišťuje její osobní a věcné potřeby.

Oddíl druhý

Příslušnost

§ 13

Státní arbitráž Československé socialistické republiky

(1) Státní arbitráž Československé socialistické republiky projednává a rozhoduje

- a) předsmíuvní spory a majetkové spory, v nichž alespoň jednou ze stran je ústřední (oblastní) orgán nebo v nichž alespoň jedna ze stran je podřízena ministerstvu národní obrany, ministerstvu vnitra nebo ministerstvu zahraničního obchodu,
- b) předsmíuvní spory a majetkové spory, jejichž předmětem jsou dodávky vojenské techniky nebo pro vojenskou techniku,
- c) spory o základní podmínky dodávky,
- d) spory cenové v rozsahu stanoveném cenovými předpisy,
- e) předsmíuvní spory mezi organizacemi z různých krajů, řízenými různými ministerstvy,
- f) majetkové spory mezi organizacemi z různých krajů, převyšuje-li jejich hodnota částku 100 000 Kčs.

(2) Hospodářské spory uvedené pod písm. b), e) a f) projednává a rozhoduje Státní arbitráž Československé socialistické republiky, pokud k tomu není příslušná resortní (družstevní) arbitráž.

§ 14

Krajské státní arbitráž

(1) Krajská státní arbitráž projednává a rozhoduje hospodářské spory, pro které není příslušná Státní arbitráž Československé socialistické republiky nebo resortní, popřípadě družstevní arbitráž.

(2) Místní příslušnost krajské státní arbitráže se řídí sídlem organizace, proti níž směřuje arbitrážní žádost nebo proti níž je zahájováno řízení z vlastního podnětu, a je-li takových organizací více, sídlem kterékoliv z nich.

§ 15

Resortní arbitráž

(¹) Resortní arbitráž projednává a rozhoduje předsmíuvní spory a majetkové spory mezi socialistickými organizacemi řízenými ministerstvem (ústředním orgánem), při němž je zřízena.

(²) Resortní arbitráž může z důvodů vhodnosti, se souhlasem Státní arbitráže Československé socialistické republiky postoupit spor k projednání a rozhodnutí státní arbitráži.

§ 16

Družstevní arbitráž

Družstevní arbitráž projednává a rozhoduje předsmíuvní spory a majetkové spory mezi družstvy, družstevními svazy a podniky družstevních svazů, podřízenými ústřednímu svazu družstev, při němž je zřízena. Ustanovení § 15 odst. 2 platí obdobně.

§ 17

(¹) Státní arbitráž, u které bylo v souladu s ustanoveními o příslušnosti zahájeno řízení, zůstává příslušná, i když se během řízení předpoklady pro její příslušnost změnily.

(²) Změnil-li se během řízení předpoklady pro příslušnost resortní nebo družstevní arbitráže, musí být spor postoupen orgánu, který se stal pro projednání a rozhodnutí příslušný.

§ 18

Státní arbitráž Československé socialistické republiky může z důvodu vhodnosti postoupit spor uvedený v § 13 písm. e) a f) krajské státní arbitráži.

§ 19

Hlavní arbitř Československé socialistické republiky

- a) určuje, která státní arbitráž rozhodne hospodářský spor, jsou-li pochybnosti o příslušnosti;
- b) může pro určité druhy sporů nebo pro spory některých socialistických organizací nebo pro jednotlivý spor určit příslušnost jinak, než je stanoveno v § 13 a 14.

Část třetí

Arbitrážní řízení

§ 20

Zahájení řízení

Hospodářská arbitráž zahajuje arbitrážní řízení na žádost organizace, z vlastního podnětu nebo z podnětu hlavního arbitra Československé socialistické republiky.

§ 21

Arbitrážní žádost

(¹) Arbitrážní žádost musí obsahovat označení skutečností a důkazů, o které se opírá, jakož i návrh, jak má být rozhodnuto.

(²) K arbitrážní žádosti musí organizace připojit písemný doklad o tom, že se pokusila o smír, doklad o zaplacení arbitrážního poplatku, pokud je stanoveno jeho placení předem (§ 44) a doklady, jimiž odůvodňuje své návrhy. Stejnopis arbitrážní žádosti musí současně zaslat organizaci, proti níž arbitrážní žádost směřuje.

§ 22

Odstraňování vad arbitrážní žádosti

(¹) Nestačí-li arbitrážní žádost k projednání nebo nejsou-li k ní připojeny potřebné doklady, vyžve hospodářská arbitráž organizaci, která žádost podala, aby odstranila vytčené vady ve lhůtě, kterou jí zároveň stanoví a upozorní ji, že žádost odmítne, nevyhoví-li organizace výzvě ve stanovené lhůtě.

(²) Odstraní-li organizace vytčené vady ve stanovené lhůtě, platí, že žádost byla od počátku bez vad; neučiní-li tak, hospodářská arbitráž žádost odmítne.

§ 23

Vyjádření k arbitrážní žádosti

Organizace, proti níž arbitrážní žádost směřuje, je povinna v předsmíuvních sporech nejpozději do 5 dnů a v ostatních hospodářských sporech do 10 dnů od obdržení stejnopisu arbitrážní žádosti, zaslat hospodářské arbitráži vyjádření k arbitrážní žádosti a současně stejnopis organizaci, která podala arbitrážní žádost, popřípadě ostatním organizacím, které se podílejí na vyřešení sporu. Ve vyjádření musí být uvedeno zejména stanovisko k arbitrážní žádosti, označení skutečností, jakož i důkazů, na něž se organizace odvolává, potřebné doklady a návrh, jak má být spor rozhodnut.

Dokazování

§ 24

(¹) Hospodářská arbitráž je povinna dbát, aby skutečnosti, které jsou důležité pro rozhodnutí, byly zjištěny přesně a úplně. Z tohoto hlediska také určuje, jak má být zjištěn skutkový stav a které důkazy mají být provedeny. Dokazování se provádí především listinami, znaleckým posudkem, písemným prohlášením, popřípadě i šetřením na místě.

(²) Organizace, mezi nimiž je hospodářský spor, jsou povinny spolupůsobit k přesnému a úplnému zjištění skutečností důležitých pro rozhodnutí.

§ 25

(¹) Každý je povinen na požádání hospodářské arbitráže sdělit údaje, podat vysvětlení, zprávy nebo

návrhy, jakož i předložit listiny, které hospodářská arbitráž potřebuje při výkonu své činnosti, dostavit se a vypovídat před ní pravdivě a úplně o všech okolnostech, na něž bude tázán.

(2) Provádí-li se důkaz prohlídkou místa nebo věci, je každý povinen umožnit prohlídku, popřípadě předložit věc.

(3) Je-li k posouzení hospodářského sporu třeba zvláštních odborných znalostí, vyžádá si hospodářská arbitráž znalecký posudek.*)

(4) Hospodářská arbitráž hodnotí jednotlivé důkazní prostředky se zřetelem ke všem okolnostem případu.

§ 26

Zvláštní oprávnění hospodářské arbitráže

(1) Hospodářská arbitráž není vázána návrhy organizací, mezi nimiž je hospodářský spor.

(2) Hospodářská arbitráž může založit, změnit nebo zrušit právní poměr mezi organizacemi, mezi nimiž je hospodářský spor.

§ 27

Splní-li se podmínka stanovená zvláštními předpisy pro odvod peněžité částky do státního rozpočtu, určí hospodářská arbitráž v rozhodnutí, aniž rozšíří řízení na příslušný finanční orgán, která organizace a jakou částku je povinna odvést do státního rozpočtu. V rozhodnutí uvede také orgán, do jehož rozpočtu má být částka odvedena. Stejnopis rozhodnutí zašle též tomuto orgánu. Takové rozhodnutí je podkladem pro odepsání z účtu povinné organizace u peněžního ústavu (§ 40).

§ 28

Zastavení arbitrážního řízení

Odpadne-li důvod arbitrážního řízení dříve než došlo k rozhodnutí sporu, hospodářská arbitráž řízení zastaví a je-li třeba, rozhodne o arbitrážním poplatku.

§ 29

Porádkové pokuty

(1) Organizaci, která porušila státní, zejména plánovací nebo smluvní disciplínu, vědomě uvedla nepravdivé údaje, zavdala svévolně podnět k řízení, nepodala ve stanovené lhůtě vyjádření k arbitrážní žádosti, nebo řízení svévolně protahuje, může hospodářská arbitráž uložit pořádkovou pokutu do 10 000 Kčs.

(2) Tomu, kdo nesplní některou povinnost uloženou ustanovením § 25 odst. 1 a 2 nebo kdo ruší arbitrážní jednání, může hospodářská arbitráž po předchozím upozornění uložit pořádkovou pokutu do 500,— Kčs.

Arbitrážní jednání

§ 30

(1) Hospodářský spor projednává arbitř spolu se zástupci organizací, mezi nimiž vznikl a řídí jednání tak, aby společně bylo dohodnuto řešení, které je v souladu s celospolečenskými zájmy. Organizace mohou zastupovat jen jejich pracovníci nebo pracovníci jejich nadřízených nebo podřízených orgánů. Dohodnou-li se organizace, arbitř dohodu schválí. Jestliže by však jejich dohoda byla v rozporu s právními předpisy, zásadami hospodářské politiky Československé socialistické republiky, anebo jestliže se organizace nedohodnou, rozhodne hospodářský spor arbitř sám. Schválená dohoda má účinky rozhodnutí sporu. Hospodářský spor se složitou problematikou může být projednán a rozhodnut několika arbitři, z nichž jeden předsedá.

(2) Je-li třeba, aby pracovníci socialistické organizace byli seznámeni s výsledky arbitrážního řízení, zejména s významem zajištění určitého úkolu nebo s následky porušování smluvní disciplíny, provádí se arbitrážní jednání přímo na pracovišti.

§ 31

(1) Hospodářská arbitráž projednává a rozhoduje spory, jsou-li pro to závažné důvody, podle určení vedoucího arbitráže v tříčlenné nebo pětičlenné arbitrážní komisi.

(2) Hlavní arbitř Československé socialistické republiky v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady, popřípadě vedoucími pracovníky organizací, jmenuje podle jednotlivých oborů činnosti, z řad vynikajících pracovníků, zejména zlepšovatelů a členů brigád socialistické práce, navržených Ústřední radou odborů pracovníky, které bude Státní arbitráž Československé socialistické republiky povolávat za členy arbitrážních komisí. Obdobně vedoucí ostatních orgánů hospodářské arbitráže jmenují na návrh krajské odborové rady (u krajských státních arbitráží) nebo ústředního výboru příslušného odborového svazu (u resortních a družstevních arbitráží) pracovníky, které budou tyto hospodářské arbitráže povolávat za členy arbitrážních komisí.

(3) Arbitrážní komise provede arbitrážní jednání, které řídí jako její předseda arbitř. Členové komise mají právo klást otázky, vyjadřovat se a činit návrhy. Komise rozhoduje většinou hlasů.

(4) Členům arbitrážních komisí přísluší náhrada za mzdu, která jim usla vykonáváním této funkce. Náhrada cestovních vyloh přísluší členu arbitrážní komise přiměřeně podle platných předpisů o náhradách cestovních vyloh. Náhradu členům arbitrážní komise poskytuje jejich zaměstnavatel.

§ 32

Za účelem posílení demokratických zásad mohou být jednotlivé hospodářské spory též projed-

*) Zák. č. 47.1959 Sb., o úpravě právních poměrů znalců a tlumočnicků

nány a rozhodnuty rozhodcem, kterého si zvolí zúčastněné organizace pro určitý spor. Pravidla o projednávání a rozhodování sporů rozhodci vydá v souladu se zásadami tohoto zákona hlavní arbitř Československé socialistické republiky.

§ 33

Hospodářská arbitráž dbá o soustavné zvyšování účinnosti práce arbitrážních komisí i rozhodců a napomáhá rozvíjení dalších forem účasti pracujících na činnosti arbitráže.

§ 34

Hospodářská arbitráž projednává a rozhoduje předsmílné spory do 15 dnů, ostatní hospodářské spory do 30 dnů od zahájení arbitrážního řízení. Vedoucí hospodářské arbitráže může v odůvodněných případech tyto lhůty prodloužit.

Rozhodnutí

§ 35

(1) Arbitrážní rozhodnutí obsahuje arbitrážní výrok a jeho odůvodnění.

(2) Z odůvodnění musí být patrný skutkový stav, z něhož rozhodnutí vychází a jak byly hodnoceny důkazy. Odůvodnění musí být přesvědčivé, aby z něho byla patrna správnost rozhodnutí, aby upevňovalo vzájemnou spolupráci socialistických organizací a vychovávalo je k ukázněnému a dobrovolnému plnění jejich povinností.

(3) Arbitrážní rozhodnutí má plně vyřešit celý předmět hospodářského sporu. Je-li to účelné, může hospodářská arbitráž rozhodnout o některé části jednání zvlášť. Rozhodnutí musí přesně vymezit povinnosti, které ukládá. Může uložit též povinnost seznámit s výsledkem projednání a rozhodnutí sporu kolektiv pracujících organizace.

§ 36

Arbitrážní rozhodnutí je konečné a není proti němu opravný prostředek. Vyhláší se zpravidla hned po skončení arbitrážního jednání. Rozhodnutí nabývá právní moci doručením. Je-li nebezpečí z prodlení, může arbitř, jsou-li přítomni zástupci organizací, stanovit, že rozhodnutí nabývá právní moci již jeho vyhlášením.

§ 37

(1) V majetkových sporech do 50 000 Kčs může arbitř rozhodnout spor také bez arbitrážního jednání, a to na základě písemných tvrzení stran a předložených důkazů, popřípadě provedeného šetření. Zcela výjimečně lze takto rozhodnout i v ostatních majetkových a jiných hospodářských sporech, je-li tímto způsobem předmět sporu plně objasněn.

(2) Hospodářská arbitráž může také provést arbitrážní jednání a rozhodnout v nepřítomnosti organizací, mezi nimiž je spor, byly-li o arbitrážním jednání předem uvědoměny.

§ 38

Arbitrážní platební rozkaz

(1) Na návrh nebo podle vlastní úvahy může hospodářská arbitráž rozhodnout spor o peněžitou pohledávku do 20 000 Kčs arbitrážním platebním rozkazem vydaným bez slyšení organizace, proti níž arbitrážní žádost směřuje. Arbitrážním platebním rozkazem se přikazuje organizaci, proti níž arbitrážní žádost směřuje, aby zaplatila žadateli peněžitou částku v něm uvedenou, nebo, aby podala u hospodářské arbitráže písemně odůvodněné námítky a současně zaslala jejich stejnopis žadateli.

(2) Námítky proti arbitrážnímu platebnímu rozkazu musí být hospodářské arbitráži podány do 15 dnů od jeho doručení.

(3) Hospodářská arbitráž odmítne námítky, jestliže byly podány opožděně nebo nejsou-li v nich uvedeny důvody.

(4) Nepodá-li organizace, proti níž arbitrážní žádost směřuje, námítky nebo jestliže arbitráž podle odstavce 3 námítky odmítla, má arbitrážní platební rozkaz právní účinky rozhodnutí.

(5) Byly-li podány včas námítky s uvedením důvodů, zrušuje se tím arbitrážní platební rozkaz v napadené části. Hospodářská arbitráž pak postupuje podle ustanovení o arbitrážním jednání.

Splnění rozhodnutí

§ 39

Organizace jsou povinny splnit arbitrážní rozhodnutí ve lhůtě v něm stanovené, a nebyla-li lhůta stanovena, do 15 dnů ode dne, kdy rozhodnutí nabylo právní moci. Uplynutím této lhůty stává se rozhodnutí vykonatelným. Na žádost vyznačí hospodářská arbitráž vykonatelnost doložkou na rozhodnutí.

§ 40

(1) Rozhodnutí, ukládající organizaci peněžité plnění, včetně pokut, poplatků a odvodů do státního rozpočtu, které nebylo ve lhůtě uvedené v § 39 splněno, se vykonává odepsáním z účtu povinné strany u peněžního ústavu podle zvláštních předpisů.

(2) Rozhodnutí, ukládající organizaci nepeněžité plnění, může hospodářská arbitráž vynucovat pořádkovými pokutami až do výše 100 000 Kčs.

(3) Rozhodnutí je možno vykonat jen požádá-li oprávněná organizace o jeho výkon do jednoho roku od uplynutí lhůty stanovené k plnění, a není-li lhůta stanovena, do jednoho roku od právní moci rozhodnutí; jinak její právo zaniká.

Přezkoumání arbitrážního rozhodnutí

§ 41

Rozhodnutí státní arbitráže

(1) Jestliže rozhodnutím státní arbitráže byly porušeny právní předpisy nebo zásady hospodářské politiky Československé socialistické republiky, může hlavní arbitr Československé socialistické republiky na návrh nebo z vlastního podnětu do 2 měsíců od právní moci rozhodnutí změnit nebo zrušit a přikázat spor k novému projednání anebo může učinit jiné opatření. Jsou-li pro to zvláště naléhavé důvody, může tak učinit výjimečně i po této lhůtě.

(2) Hlavní arbitr Československé socialistické republiky může pověřit vedoucí krajských státních arbitráží přezkoumáním rozhodnutí (odstavec 1) v určitých sporech.

(3) Návrh, aby hlavní arbitr Československé socialistické republiky použil svého práva podle odstavce 1, může organizace podat do 15 dnů od doručení rozhodnutí. Podává ho u státní arbitráže, která rozhodla. Návrh musí být podepsán vedoucím organizace nebo jeho statutárním zástupcem a jeho stejnopis musí být současně zaslán druhé organizaci. K návrhu na přezkoumání navrhovatel přiloží potřebné doklady a doklad o zaplacení arbitrážního poplatku za přezkoumání rozhodnutí.

(4) Jde-li o rozhodnutí mezi organizacemi, z nichž alespoň jedna je řízena národním výborem, může návrh, aby hlavní arbitr Československé socialistické republiky použil svého práva podle odstavce 1, učinit též rada nebo komise příslušného národního výboru.

§ 42

Rozhodnutí hlavního arbitra Československé socialistické republiky

Na návrh příslušného ministra nebo příslušné rady krajského národního výboru může vláda z důvodů uvedených v § 41 odst. 1 zrušit rozhodnutí hlavního arbitra Československé socialistické republiky, pokud tento návrhu sám nevyhoví. To platí obdobně i o rozhodnutí vedoucího krajské státní arbitráže (§ 41 odst. 2) s tím, že návrhu může vyhovět též hlavní arbitr Československé socialistické republiky.

§ 43

Rozhodnutí resortní a družstevní arbitráže

(1) Pro přezkoumání rozhodnutí resortní a družstevní arbitráže platí obdobně ustanovení § 41 odst. 1 a 3. Rozhodnutí přezkoumá vedoucí arbitráže. Rozhodnutí vedoucího resortní arbitráže přezkoumá ministr, rozhodnutí vedoucího družstevní arbitráže předseda představenstva příslušného družstevního svazu, pokud vedoucí arbitráže návrhu na přezkoumání sám nevyhoví.

(2) Z důvodů uvedených v § 41 odst. 1 může hlavní arbitr Československé socialistické republiky navrhnout příslušnému ministru nebo předsedovi představenstva družstevního svazu změnu nebo zrušení rozhodnutí vedoucího resortní, popřípadě družstevní arbitráže; vedoucí arbitráže může tomuto návrhu sám vyhovět.

Část čtvrtá

Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

Společná ustanovení

§ 44

Arbitrážní poplatky

Za řízení před orgány hospodářské arbitráže a za přezkoumání rozhodnutí na návrh organizace se platí arbitrážní poplatek podle předpisů, vydaných ministrem financí v dohodě s hlavním arbitrem Československé socialistické republiky.*)

§ 45

Oznamování závad

(1) Hospodářská arbitráž je povinna upozorňovat příslušné orgány, zejména vedoucí socialistických organizací, popřípadě jim nadřízených orgánů na podstatné závady, které vysly nájevo při výkonu arbitrážní činnosti (signalizace).

(2) Ten, kdo byl takto upozorněn, je povinen do 30 dnů, nebyla-li stanovena jiná lhůta, odpovědět a v odpovědi sdělit, co zařídil k odstranění závady nebo podat žádané vysvětlení.

§ 46

Zevšeobecňování poznatků

Hospodářská arbitráž je povinna soustavně zkoumat příčiny závad a zevšeobecňovat poznatky z arbitrážní činnosti. O výsledcích této činnosti je povinna příslušným orgánům podat zprávy s případnými návrhy obecných opatření na odstranění závad.

§ 47

Počítání lhůt

Lhůta pro podání a pro všechny ostatní projevy organizací je zachována, jestliže písemnost nejpozději v poslední den lhůty došla hospodářské arbitráži nebo byla podána doporučeně na poštu. Případně-li poslední den lhůty na den pracovního klidu, je posledním dnem lhůty nejbližší pracovní den.

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 48

Arbitrážní orgány zřízené podle desavadních předpisů se považují za orgány zřízené podle tohoto zákona. Pro jejich organizační začlenění, pří-

*) Nyní platí nařízení ministra financí č. 78/1958 Sb., kterým se stanoví arbitrážní poplatky.

slušnost a pro řízení před nimi však platí tento zákon.

§ 49

[1] Arbitrážní orgány a soudy dokončí spory zahájené u nich před účinností tohoto zákona, i kdyby podle jeho ustanovení tyto spory do jejich pravomoci nebo příslušnosti již nepatřily.

[2] Ve sporech, které podle tohoto zákona hospodářská arbitráž nerozhoduje a rozhodují je soudy [§ 2 odst. 2, popřípadě 3 a § 3], jsou organizace, mezi nimiž takový spor je, způsobilé být účastníkem řízení před soudy.

[3] Pravomoc v hospodářských sporech, v nichž alespoň jednou ze stran je jednotné zemědělské družstvo [s výjimkou hospodářských sporů podle zákonného opatření č. 80/1962 Sb., o rozšíření působnosti orgánů státní arbitráže na spory na úseku stavební investiční výstavby [ZD] a v hospodářských sporech o náhradu škody, související s provozem dopravních prostředků (včetně sporů z regresních nároků) přejde však na hospodářskou arbitráž až dnem, který stanoví vláda. Do tohoto dne rozhodují tyto spory podle dosavadních předpisů soudy, popřípadě okresní národní výbory.

§ 50

Všechny orgány i pracovníci jakkoli činní v arbitrážním řízení jsou povinni učinit všechna opa-

ření potřebná k tomu, aby státní, hospodářské a služební tajemství bylo zachováno.

§ 51

[1] Zrušují se

vládní nařízení č. 47/1953 Sb., o státní arbitráži, ve znění vládních nařízení č. 77/1953 Sb., č. 45/1954 Sb., č. 28/1959 Sb. a zákonného opatření č. 87/1961 Sb.,

vyhláška hlavního arbitra Československé socialistické republiky č. 147/1957 Ú. l., kterou se vydává arbitrážní řád,

vyhláška ministerstev spravedlnosti a financí č. 149/1957 Ú. l., o výkonu arbitrážních rozhodnutí,

vyhláška hlavního arbitra Československé socialistické republiky č. 140/1960 Sb., o pověření rozhodováním některých sporů patřících před Státní arbitráž Československé socialistické republiky, ve znění předpisů jí měnících a doplňujících a

předpisy o resortních (družstevních) arbitrážích, vydané příslušnými ministry (ústředními svazy družstev).

§ 52

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1963.

Navotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.